

ИФТИХОРИМИЗ МАСКАНИ

«Инсонни ниманингdir хумори туғса, у қийналади, азоб чекади. Никонининг хуморини бошқа нарса билан қондириши мумкин бўлар, лекин мени бутунлай ўзга нарсаннинг хумори қийнамоқда. Бу ҳам бўлса — томошабинлик хумори, театр саҳнасидан спектакли кўриши иштиқодидар...»

Юқоридаги сўзларни шу йил ёз ойларининг бирда кундадлик дафтаригимга ётган зўним. Чунки, ўша маҳаллар Миллий театрни бунёд этиш ишлари шиддат билан кетаётган, бинса қаҷон битаркин, қачон спектаклар кўйла бошларкин, деган саволлар мен каби саҳна ҳидин согинганларни бозовталантариради. Орадан бирор фурсат ўтиб, «Ўзбек Миллий академик драма театри» бўнега келди. Согинчлар дийдорга айланди, хуморлар босилиди. Саҳна яна айланда бошлиди, саҳнасини согинган санъаткорлар ҳам яна эл хизматга тушшиб кетдilar.

Езги таътилни тутатиб келган кунларимоқ биринчи галдаги режис Миллий театрни бориш эди. Ойнан жаҳон орқали кўрганим театр биносини кўзим билан кўришга оқирадим — шукруки, наисбет этиди.

Бинони туғиб турган ўн устуни бир қараша муборак ис-

ни чин. Бу ўринда кошона мөъмлоридан факат миннатдор бўлса арзиди.

Мен ўзим бинони чексиз куч-кудратга эга бўлган фарзовий кемага ўхшатдим. Чунки, томошабинга ҳудди бино парвоз қилаётгандек, булгарлар қаърига сингиб, қўёшга томон интилаётгандек туюлади. Гўё, Миллий театrimиз кўёшга тик бўқиши учун миллат қонотла-

ридан бирига айланаб парвоз қилаётir. Бинонини икки томонидан томошабинни кокорига олиб чиқувчи занопоялар эса ҳудди қўш кокидек кишини завқлантиради. Театр осмонидаги турфа хил қандиллар мумкин. Зоро, пойсевор мустаҳкам бўлсанга унинг устида мана шундай муҳташам бино бўнёд этиш мумкин. Бино пешонасада кўз илгариламас хол бўлиб турган исламик шархи чиқирилган. Чунки, ўша маҳаллар Миллий театрни бунёд этиш ишлари шиддат билан кетаётган, бинса қаҷон битаркин, қачон спектаклар кўйла бошларкин, деган саволлар мен каби саҳна ҳидин согинганларни бозовталантариради. Орадан бирор фурсат ўтиб, «Ўзбек Миллий академик драма театри» бўнега келди. Согинчлар дийдорга айланди, хуморлар босилиди. Саҳна яна айланда бошлиди, саҳнасини согинган санъаткорлар ҳам яна эл хизматга тушшиб кетдilar.

Бино олдиаги сўзлар, ёрӯй илоралига турган ёзувчи турфа чироқларнинг нурлари мўъжизалар оламида юргандай кишини қўзини қамашибарида. Агар кириш ўйлайдиган занопоялар орасидан нурга чўлганбанд, кўнгироцек овоб билан булоқ мисоли ўзбек варварлар отириб турдиган бўлса, бу зилолликтан диллар янада яйрайдиган. Санъаткорлар икодининг ҳам кўз тегмасин, деб кўйсиз. Миллий театр биносидан марта ўзбекистон ҳақиқати Пулат Саидосимовинг 70 ўйлик тўйлари ўтказилётган кунда, театр директори Ёқуб Ахмедов айтган сузлар ёхиддан чиқмайди: «Янги ўша бошлаган кунларимиз, бир Ҳожи отаҳон ҳажаконларини ўширолмай одимга кедилларда, тўлқинланаб: «Аллоҳ кечирину, лекин сизларга Макка қўриб бериниши.»

Ҳар бир санъаткор учун ижод қилиш шарт-шароигларининг тўл мұхайя қўлиниганинги ўз ўрнига тушурилганларни икодкорларни янада қўвонтириди. Улар бугун саҳнада яйраб рол ўйнашмадиган, томошабин ўшинашдай олмокдада. Яна бир нарса, бинонинг энг ююри қаватидаги Миллий

театр музей ўқилмаган китоб каби турбиди. У ҳам тез кунларда томошабинларга багрини очинишадан умидвормиз.

Театр раҳбари, ўзбекистон халқ артисти Ёқуб Ахмедов билан мулоқотимиз ҳам айнан жамоатнинг бугунги ижоди ҳақида буди.

— Ўзбек Миллий академик драма театри жамоаси учун энг долзар, энг шарафли вишу билан бирга маъсулитият давр энди бошланди. Мен театр раҳбари сифатida қаттиқ ташвишидаман. Ҳар доим ҳаёлимда биз берилган юнончи оқлай олармизминиз? — деган савол айланаверади. Ба нафакат менда, балки буни жамоамизда булаётган ҳолат, деб айтиштим мумкин. Театр бугун бўнёд бўлиб, эртагаёқ «лаббай» деб асар наимойни қўлини кийин, албатта. Лекин ҳар бир ходим бутун ушибу ишончга жавобан ижод қилиштаги бел болгаган. Бутун бизор ўзбекистонни бу драматургия масаласи. Бизга бутуннинг қархамонини кўрсатадиган бора оладиган, томошабинни ҳайратга соладиган, томошабин ўзини шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.

Янги спектаклар ҳақида гапирадиган бўлсалар, Нодирахон Рашидовна қаламита мансуб «Усмон Носир» асарини саҳналаштиримоддамиз. Ўздан ташкири Эркин Ҳушвакшонинг милий урб-одатларимиз акс этган «Қадлиғ ўйини» асари ҳам шу йил охирларига бориб томошабинлар ўзбекистонга ўтишиборига хваланадиган ўзининг шу саҳнадан топдиган асарлар зарур.